

Editörden / Editorial

Bilmeyi Bilmek

Knowing How to Know

Abstract

The editorial, in the first place, mentions the organization of the 47th Library Week not in the capital city but, for the first time, in the ancient library of Celsus in Ephesus and the acceleration this has caused, and then discusses the possible causes behind the turbulences that first started in North Africa and then spread into the Middle East in 2011. It sets forth the idea that Western intrusion into the domestic affairs of MENA (Middle East and North Africa) countries due to their rich underground resources is the underlining cause behind similar problems ongoing for years and advocates the view that people of the region failed to have a say in the structuring of these countries due to their long-standing dogmas so that authoritarian regimes could survive for years. Under these circumstances, poverty has become continuous in the region despite the underground resources that are abundant. The editorial argues that people of the region have a problem of not knowing How to Know due to causes like being closed to scientific thinking, intolerance towards different works of opinion and art, lack of a culture of discussion, etc. and that this problem can only be solved by considering the concepts of knowing and learning independently of dogmas.

Değerli okurlarımız,

Yeni yılın ilk sayısını hem mesleki gündemimizin hem de ülke ve dünya gündeminin oldukça yoğun olduğu bir dönemde sizlerle paylaşıyoruz. Bu yıl 47.sini kutladığımız Kütüphane Haftası ilk kez Başkent dışında kutlandı. Binlerce yıllık geçmişi ile dünya ortak mirasının önemli bir bölümünü temsil eden İzmir'in Selçuk ilçesinde bulunan antik Efes kentindeki Celsus Kütüphanesi'nde yapılan açılış töreni,

barındırdığı bilgi birikimiyle dönemine damgasını vuran kütüphane binasının görkemini de etkisiyle gerek medyada gerekse mesleki çevrelerde oldukça ses getirdi.

47. Kütüphane Haftası'na Sayın Bakanımızın ilgisi ve meslektaşlarımızın yoğun katılımının yanı sıra Sayın Genel Başkanımız, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, yurt dışından etkinliklere katılan misafir meslektaşlarımızın paylaşımları ve sevgili öğrencilerimizin etkinliklere sağladığı katkının altını özellikle çizmek gerekiyor.

47. Kütüphane Haftası'nda yakalanan ivmenin bütün bir yıla yayılarak gelecek yıllara da sarkabilmesi için kütüphane haftalarını kültürel ve tarihsel birikimleri ile dünya ortak mirasında yer alan Anadolu'nun diğer bilgi ve bilim merkezlerinde de kutlama düşüncesini şimdiden canlı tutmakta yarar olacağını düşünüyoruz.

Değerli okurlarımız, 2011 yılına önce Kuzey Afrika ülkelerinde daha sonra da Orta Doğu ülkelerinde başlayan iç karışıklıklar/isyenlar ile girdik, ülkelerini onlarca yıldır baskıyla yöneten devlet başkanları tarihin arka bahçesine geçiyorlar. Bir bölümü hala direnen bu yıllanmış yöneticilerden sonra bölge halklarını neyin beklediği ise henüz çok bilinmeyenli bir denklem. Dünya yer altı enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olan ve uluslararası siyasi ve ekonomik literatürde MENA (Middle East and North Africa) olarak isimlendirilen bu bölgeye Batının asırlar boyu değişmeyen bakış açısı ile önce Afganistan sonra Irak ve en son olarak da Libya'nın getirildiği duruma bakınca yakın gelecek için kaygılanmamak olanaksız.

Bu bağlamda bölge halklarının, sahip olunan enerji kaynakları, tarihsel ve turistik zenginliklere karşın önemli bir bölümünün yoksulluk ve hatta açlık sınırında yaşadığı da biliniyor. Baskıcı yönetimlerin Batının da desteğiyle kendilerini garanti altına almak için oluşturdukları polis devletlerinin yarattığı güvensizlik ortamı sonunda geleneksel noktada, bu ülkelerin bilim ve sanat üretimi, insan hakları ve ekonomik refah düzeyi gibi temel gelişmişlik göstergeleri açısından buldukları noktalar da hepimizce bilinmektedir.

İnsanlara asırlardır belletilen dogmalar nedeniyle bilimsel düşünceye kapalı, farklı düşün ve sanat ürünlerine tahammül edemeyen, tartışma kültüründen uzak nesillerin yeni baskıcı yönetimleri kabul etmeleri de bu nedenle çok zor olmuyor. Çünkü insanlar bilimsel kuşkuculuğa kapalı, uzun vadeli düşünemiyor ve vizyoner değiller. Oysa hiç kimsenin her şeyi veya bir şeyi tam olarak doğrulaması/doğru olduğunu iddia etmesi gibi düz mantıksal yaklaşımlara aklın ve bilimin egemen olduğu toplumlarda yer yoktur. Bunun için önce Bilme'nin ne olduğunu/ne anlama geldiğini

irdelemek, kavramları tartışmak/oluşturmakla işe başlamak gerekiyor; gerçeğe ulaşmak için bilmek gerektiğini, bilmenin de bilimselliğe dayanmadıkça dogma olmaktan kurtulamayacağını anlamak gerekiyor. Ancak bunu başarmanın ne kadar zor olduğu da biliniyor. Sorun aslında insanın doğası ile ilgilidir. *Bizler şüpheye yer bırakmayan, sıkı sıkıya bağlandığımız algılarımızın, kesinliğin dünyasında yaşama eğilimindeyiz: Kanaatlerimiz, gördüklerimizin gördüğümüz gibi olduğunu kanıtlar ve doğru bildiğimiz şeyin bir alternatifi söz konusu değildir. Bu bizim gündelik halimiz, kültürel duruşumuz, genel insanlık halimizdir*¹ (Maturana, 2010, s. 50). Yeni bin yılın ilk on yılını geride bırakırken dünyanın geldiği/getirildiği nokta ortadadır; insanların genel insanlık halleri evrilmedikçe denebilir ki aslında dünyada değişen çok bir şey yok, değişen zengin ve yoksul arasında giderek büyüyen uçurumdur.

Kavramları tartışan, bilmenin ne olduğunu anlamaya çalışan toplumlarda bilgi üretimindeki farklılaşma ve bilgiye erişimi giderek kolaylaştıran bilgi ve iletişim teknolojilerinde gelinen nokta, bazen korkutucu da olabilir. Çünkü bilgi giderek en büyük güç halini alıyor ve küreselleşen sermaye için en önemli silaha da dönüşebiliyor. Bu yönüyle aynı zamanda metalaşan bilgi giderek farklılaşıyor. Dünyanın 2010-2020 yılları arasında karşı karşıya kalacağı en kritik konuların analiz edildiği Futureagenda Programı'nda², enformasyon küresel olarak paylaşılıp içgörü metalaşırken, en iyi kazancı standart dışı, farklılaşmış bilgi üretebilenlerin elde edeceği vurgulanarak 2020'nin bilgi yaratıcılarının 2000'lerdekinden ciddi ölçüde farklı bir küme (Jones, 2011, ss. 83,85) oluşturacağı görüşü savunulmaktadır. Bu öngörü Türkiye'yi de kapsayan ve kimilerine göre Büyük Orta Doğu olarak adlandırılan Proje açısından değerlendirildiğinde sevinmek mi, endişelenmek mi gerekir, takdiri okurlarımıza bırakıyoruz.

Değerli okurlarımız, dergimizin bu sayısında yine birbirinden farklı bir seçki ile karşınızdayız. Toplumumuzun önemli bir bölümünde hala tabu sayılan bir konunun kütüphanelerle/bilgi merkezleriyle ilişkisini bilimsel bir makale halinde yorumlayarak bizlerle paylaşan değerli meslektaşım Doç. Dr. Murat Yılmaz'a özel teşekkürlerimi sunmak isterim. Bu sayımızda Prof. Dr. Bülent Yılmaz tarafından kaleme alınan ve

¹ Maturana, H. R. ve F. G. Varela (2010). Bilgi ağacı. İnsan anlayışının biyolojik temelleri. (M. Ü. Eriş, Çev.) İstanbul: Metis Bilim.

² Jones, T. ve C. Dewing. (2011). Futureagenda. 2020 yılında dünya. (E. Özsayar ve P. Şengözer, Çev.) İstanbul: Optimist Yayın Dağıtım.

Ankara'daki halk kütüphanesi sistemini nicelik açısından inceleyen diğer makale ile Bilimsel Bölüm'de iki makale bulunuyor. Geçtiğimiz yılın Kasım ayında derneğimizin de destek verdiği Türk Edebiyatı Kıbrıs'ta Projesi'nin yarattığı devinim kapsamında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki (KKTC) meslektaşlarımızın bizlerle paylaştığı makalenin KKTC kütüphaneciliği açısından ilgi çekici olduğunu düşünüyoruz. Boş zaman kavramına tüketim kültürü bağlamında yaklaşan bir makale ve mesleki/teknik gelişme ve projelerin kütüphane uygulamaları ile birlikte yer aldığı çeşitli makalelerden oluşan Görüşler ve Okuyucu Mektupları bölümlerini, Sosyal Medya'nın değişen gücünü açıklayan eviri yazının yer aldığı eviri Yazılar Bölümü'n, değerli kitap tanıtımlarını ayrı bir ilgiyle okuyacağınız kanısındayız. İçerik yoğunluğu nedeniyle elinizdeki sayıda Mesleki Toplantılar ve Haberler bölümlerine yer verilemedi, bu eksiği gelecek sayılarımızda telafi edeceğimizi düşünüyoruz..

Dergimize uzun yıllar emek veren Yrd. Doç. Dr. Hakan Anameriç 2010 yılı sonu itibariyle Yayın Kurulundan ayrıldı. Emekleri için kendisine teşekkür ediyor, akademik çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Değerli okurlarımız,

Sizleri dergimizin Mart sayısı ile baş başa bırakırken bilge Newton'a³ ait olan ve editoryal yazımızın ruhuna uygun bir yorumla şimdilik hoşça kalın diyor, gerçek bir ilkbahar mevsimi yaşamanızı diliyoruz. Saygılarımızla,

Bilim ve sanat, bir kuşun iki kanadı gibidir. Bu iki kanadı kullanabilen toplumlar uçar ve zgr olurlar. Uamayanlar ise tavuk olurlar. "Tavuk toplum", önüne atılan bir avuç yemi gagalarken, arkadan yumurtalarının alındığının farkında bile olmaz...

M. Tayfun Glle

³ Evrim kuramının mucidi İngiliz bilim adamı. Kısa biyografik bilgi için bk. http://tr.wikipedia.org/wiki/Charles_Darwin